

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 8CoE/184/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3515203927
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Legerská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3515203927.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v exekučnej veci oprávneného: PRO CIVITAS s.r.o., so sídlom Bratislava, Vajnorská 100/A, IČO: 45869464, zastúpeného B. Z. C., O., advokátkou, so sídlom K., M. XX, proti povinnému: B. W., bytom Z., R. XX, štátny občan Slovenskej republiky, o vymoženie sumy 1.311,54 Eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 1. júla 2015, č.k. 7Er/421/2015-29, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na § 44 ods. 2 Ex. por., § 45 ods. 1 - 3 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, § 53 ods. 4 a § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že dňa 29.04.2015 mu bola doručená žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, na podklade rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Rozhodcovskej, arbitrážnej a mediačnej, a.s. zo dňa 01.06.2012, sp. zn. IT-C/0511/0064. Zároveň bola súdu predložená i Zmluva o úvere, uzatvorená dňa 11.06.2008 medzi právnym predchodcom oprávneného a povinným, vrátane obchodných podmienok pre úver. Na základe výzvy boli súdu dňa 30.06.2015 doručené všeobecné obchodné podmienky. V predmetnej exekučnej veci sa vymáha plnenie zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX uzatvorenej dňa 11.06.2008 medzi právnym predchodcom oprávneného ako veriteľom a povinným ako dlžníkom, na základe ktorej sa veriteľ zaviazal poskytnúť dlžníkovi peňažné prostriedky vo výške 1.659,70 Eur (50.000,- Sk) a dlžník sa zaviazal tieto vrátiť v 60-ich mesačných splátkach po 50,39 Eur (1.158,- Sk). Súd prvého stupňa mal za to, že v danom prípade sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu, ktorej základnú charakteristiku upravuje Občiansky zákonník v ustanovení § 52

a nasl. Rozhodcovskú doložku obsiahnutú v bode 10.2 Všeobecných obchodných podmienok zmluvy o úvere zo dňa 11.06.2008 považoval za neprijateľnú podmienku podľa § 53 Občianskeho zákonníka. Rozhodcovská doložka v predmetnej veci, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul v predmetnom konaní, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť iný spôsob rozhodovania prípadného sporu než v rozhodcovskom konaní, ak dodávateľ ešte pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde. Takto formulovaná rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a ako taká je teda v zmysle ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. Neprijateľné podmienky demonštratívne uvedené v ustanoveniach § 53 Občianskeho zákonníka ako inštitút, predstavujú pretavenie princípu dobrých mravov do pozitívneho práva, preto bez ohľadu na účinnosť novely Občianskeho zákonníka, ktorá zaviedla neprijateľnú podmienku v zmysle § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka týkajúcu sa rozhodcovskej doložky

(zákon č. 568/2008 Z. z. účinný od 01.01.2008), takéto ustanovenie, ak je obsiahnuté

v spotrebiteľskej zmluve, bude vždy v rozpore s dobrými mravmi, keďže dobré mravy nepodliehajú zmenám tak dynamickým spôsobom ako slovenský právny poriadok, a teda exekučný súd bude aj bez návrhu povinný zastaviť exekúciu, resp. v tomto prípade zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, a to pre rozpor vymáhaného plnenia s dobrými mravmi. Z uvedeného vyplýva, že neplatná rozhodcovská doložka nemohla platne založiť právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie veci a ani na vydanie rozhodnutia, ktoré by následne mohlo požívať tiež náležitú ochranu v procese exekučného vymáhania ním priznanej pohľadávky, teda stať sa spôsobilým podkladom pre vykonanie exekúcie.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote, prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie oprávnený z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. a), d), f), e) O.s.p. a § 221 ods. 1 písm. d), f) a h) O.s.p. Uviedol, že podľa ustanovení § 44 ods. 2, prvá veta a druhá veta Exekučného poriadku je súd oprávnený skúmať a vykonať ako dôkazy výlučne žiadosť

o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Exekučný súd nemá zákonné oprávnenie skúmať a hodnotiť iné listiny, napr. zmluvu o úvere, ktorá obsahuje rozhodcovskú doložku. Ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu nie je vecne príslušný vo veci konať či už ako súd vyššej inštancie, kasačný súd alebo súd konajúci o opravnom prostriedku, ale práve

a len ako tzv. exekučný súd. Poukázal aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.06.2009, sp. zn. 4Cdo 159/2009. Dôvodil, že exekučný súd je oprávnený skúmať rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul len v zákonom určených medziach. Doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37 zákona č. 244/2002 Z. z., má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu, podľa ustanovení § 159 O.s.p. O platnosti rozhodcovskej doložky rozhoduje rozhodcovský súd, a preto prekážka rozsúdenej veci bráni tomu, aby bola opätovne posúdená. Poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. ÚS 499/2012 a PL. ÚS 21/08. Oprávnený ako právny nástupca O. a.s. bol povinný postupovať v súlade s ustanoveniami rozhodcovského zákona. Zdôraznil a dal do pozornosti, že v zmysle ustanovenia II. časti bodu 10 Všeobecných obchodných podmienok, O., a.s. postupovala v súlade s § 93b) zákona o bankách, ktorý jej ukladá povinnosť ponúknuť klientovi návrh rozhodcovskej doložky, s tým, že v predmetnom bode je klientovi daná možnosť neprijatť túto zákonom stanovenú podmienku. To, že ju neodmietol je prejavom jeho osobnej a zmluvnej slobody. Súd zamietol poverenie z dôvodu, že exekučný titul bol vydaný v rozhodcovskom konaní, avšak opomína tú skutočnosť, že oprávnený je zo zákona povinný klientovi ponúknuť návrh rozhodcovskej doložky. Pokiaľ by tak neurobil, došlo by k porušeniu zákona o bankách, avšak aj napriek splneniu si zákonom stanovenej povinnosti, súd práve týmto splnením zákonnej povinnosti dôvodí zamietnutie poverenia. Mal za to, že exekučný súd nesprávne aplikuje ustanovenia Občianskeho zákonníka. Poukázal na uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 17/01 z 19.04.2001, sp. zn. IV. ÚS 110/09 z 02.04.2009, sp. zn. III. ÚS 264/05 z 29.09.2005 a na nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 244/09 z 29.09.2009, sp. zn. I. ÚS 390/08 z 23.04.2009, sp. zn. I. ÚS 335/06 z 30.10.2007. Namietal, že exekučný súd nijako neskúmal vôľu povinného, že nebol preukázaný jej nedostatok pri uzatváraní rozhodcovskej doložky a rovno bez skutkových či právnych dôvodov ju označil za neplatnú. Exekučný súd sa nijako nevysporiadal s odlišným právnym názorom, ktorý majú iné súdy prvého stupňa. V prípade, že by zmluva neobsahovala rozhodcovskú doložku a konanie by prebiehalo na štátnom súde, súd sa nevyjadril, akým iným spôsobom by slabšia strana v prípadnom neskoršom procese dokázala naplánovať. Ani O.s.p., ani Exekučný poriadok, ani zákon č. 244/2002 Z. z. neposkytuje absolútne žiadnu oporu pre záver, že by exekučný súd mohol vo vzťahu k rozhodcovskému rozsudku rozhodovať ako súd, konajúci vo veci samej, a teda napríklad vykonať vo veci samej dokazovanie, alebo napr. rozsudok zrušiť či zmeniť jeho výrok. Ďalej mal za to, že pokiaľ by aj súd zvažoval rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, nie je možné záver o neplatnosti rozhodcovskej doložky oprieť o Smernicu EHS č. 93/13/EHS, nakoľko tento nepriamy normatívny akt, ktorý je súčasťou unijného práva, je aktom výlučne sekundárnej povahy, ktorého priamy normatívny význam pre výklad národného zákona je výlučne indikatívny a v žiadnom prípade interpretáčny. Taktiež pokiaľ by súd uvažoval

o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky, nie je možné brať do úvahy judikatúru Európskeho súdneho dvora, nakoľko judikatúra Európskeho súdneho dvora, vzťahujúca sa na rozhodcovské doložky všeobecne alebo rozhodcovské doložky v spotrebiteľských zmluvách, nie je voči jednotlivcom - a teda ani voči účastníkom tohto konania - bezprostredne záväzná. Poukázal aj na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave, č.k. 18CoE/633/2011-25 zo dňa 26.06.2012 a Krajského súdu v Banskej Bystrici, č.k. 2CoE/292/2012-59. Bol názoru, že postupom exekučného súdu bol porušený princíp rovnosti účastníkov

konania, keďže bez toho, aby povinný urobil akýkoľvek právny úkon, ho nezákonne zvýhodňuje len na základe jeho postavenia. V súvislosti s uvedeným poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 23/2013-8 a na Nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 153/07 z 18.10.2007 a sp. zn. III. ÚS 171/06 zo dňa 05.04.2007. Záverom poukázal na skutočnosť, že exekučný súd svojím postupom znemožnil uplatniť svoje právo priznané exekučným titulom, ktorého účinky sa v zásade zhodujú s účinkami právoplatného rozsudku. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu zmenil tak, že žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vyhovie, alternatívne, aby napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Vyjadrenie k odvolaniu oprávneného podané nebolo.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd vec preskúmal podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdiť z týchto dôvodov:

Odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3 Cdo 146/2011 zo dňa 13.11.2011, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 03/2012 pod por. č. 46, kde zaujal stanovisko, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Vychádzal pritom z jednotného názoru súdnej praxe, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie, sa exekučný súd v zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Ex. por., okrem iného zaoberá tým, či rozhodnutie (iný titul) uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané v súlade so zákonom, t. j. či bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie (iný titul) vykonateľné tak po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané), ale aj materiálnej (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia - jednak určitosť, zrozumiteľnosť, a presnosť označenia subjektov práv a povinností, jednak vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať).

V zmysle uvedeného je zrejmé, že ustanovenie § 44 ods. 2 Ex. por., zakotvuje nielen možnosť, ale tiež povinnosť exekučného súdu zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v každom prípade nesúlady žiadosti o poverenie, návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom. Práve takáto úprava je prostriedkom preventívnej kontroly zákonnosti v procese exekučného vymáhania splnenia uloženej povinnosti. Udeliť poverenie exekútorovi je možno len pri nezistení exekučným súdom rozporu so zákonom u žiadnej z celkom troch písomností, v súhrne predstavujúcich podklad pre vedenie exekúcie (žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul), pričom pre rozhodnutie opačnej povahy (zamietnutie žiadosti exekútora o udelenie poverenia) postačuje zistenie príslušného nesúlady už i len u jednej z nich. Exekučný súd v tomto smere nemôže rezignovať na možnosť odopretia vykonania exekúcie na podklade titulu odporujúceho zákonu. Takto je to i v prípade nevyvolania konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku, kde právne významným je, že exekučný súd v prípade zaoberania sa splnením podmienok udelenia poverenia neprijíma žiadne rozhodnutie, ktorým by sa pasoval do pozície opravného súdu a formálne zrušil exekučný titul predstavovaný rozhodcovským rozsudkom, môže mu však za určitých okolností odoprieť vykonateľnosť. Prijatie opačného názoru (formulovaného odvolaním prakticky tak, že exekučný súd by bez žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku tento nemal mať oprávnenie skúmať inak než po stránke formálnych náležitostí) by pritom malo za následok, že súdy by nevenovali exekučným titulom žiadnu pozornosť, ak by tieto nemali oprávnenie skúmať či vôbec alebo len formálne.

V preskúmvanej exekučnej veci teda exekučné konanie dospelo do štádia posudzovania splnenia tých zákonom stanovených procesných predpokladov, za ktorých súd poverí exekútora vykonaním exekúcie. Po podaní žiadosti exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Ex. por. súd preskúma žiadosť

o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súlady so zákonom. Okrem iného skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený potvrdením o vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinný osobami uvedenými v exekučnom titule a či sú splnené všeobecné podmienky konania podľa § 103 O.s.p. V

štádiu, pri ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom, sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. V tomto štádiu súd nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O.s.p.) - postačujúce je totiž, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených listín. Dokazovanie, ktoré vyžaduje nariadenie pojednávania s možnosťou účasti oprávneného i povinného v tejto časti exekučného konania neprichádza do úvahy aj z dôvodu, aby sa tým nezmaril účel exekúcie, o ktorej sa má povinný prvýkrát dozvedieť až doručením upovedomenia o začatí exekúcie.

Námietka oprávneného, že doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu sa zakladá na pravde. Exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom. To však ešte neznamená, že nedohliada na to, aby exekúcia bola vykonávaná v súlade so zákonom. Ak totiž zistí, že je dôvod na jej zastavenie, tak ju zastaví, prípadne aj bez návrhu (§ 58 ods. 1 Ex.por.). Túto možnosť, a aj povinnosť má v ktorejkoľvek fáze exekučného konania. Z uvedeného vyplýva, že aj eventuálne vydanie poverenia na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi, vydanie upovedomenia o začatí exekučného konania, či vydanie exekučného príkazu a samotné uskutočňovanie exekúcie jednotlivými spôsobmi uvedenými v § 63 Ex.por. sú pre exekučný súd z tohto pohľadu právne irelevantné.

Záver o prijateľnosti (primeranosti) aj v tejto veci spornej rozhodcovskej doložky však nešlo oprieť ani o oprávneným citovanú úpravu zo zákona o bankách.

Podľa § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 31.08.2008, banky a pobočky zahraničných bánk sú povinné ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy o tom, že ich prípadné vzájomné spory z obchodov [§ 5 písm. i)] budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní stálym rozhodcovským súdom zriadeným podľa osobitného zákona.

Podľa § 93b ods. 2 cit. zákona, návrh rozhodcovskej zmluvy podľa odseku 1 sú banky a pobočky zahraničných bánk povinné predložiť svojim klientom najneskôr pri uzatváraní obchodu, na ktorý sa nevzťahuje už uzavretá rozhodcovská zmluva. Klient nie je povinný prijať návrh rozhodcovskej zmluvy predložený podľa odseku 1; ak klient neprijme návrh rozhodcovskej zmluvy predložený podľa odseku 1, tak prípadné spory z obchodu s takýmto klientom sa riešia postupom podľa osobitných predpisov.

Požiadavkou na neodvolateľnosť návrhu na uzavretie rozhodcovskej zmluvy v zmysle ustanovenia § 93b ods. 1 cit. zákona treba rozumieť len požiadavku, aby pre prípad rozhodnutia klienta z akéhokoľvek dôvodu pre uzavretie rozhodcovskej zmluvy, nemusel čeliť prípadnému rozmysleniu si takéhoto zámeru zo strany banky, najmä však návrhom na uzavretie rozhodcovskej zmluvy v kontexte ustanovenia § 93b ods. 1 a 2 vety druhej cit. zákona môže byť len návrh v podobe umožňujúcej klientovi (spotrebiteľovi) jeho pomerne jednoduché odlíšenie od ostatných zmluvných podmienok predkladaných mu druhou zmluvnou stranou zmluvného vzťahu a tiež jeho rovnako bezproblémové oddelenie od ostatného obsahu zmluvy. Požiadavku na takto ponúknutý (predložený) návrh nemožno považovať za splnenú, ak banka návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy začlení medzi iné zmluvné podmienky, buď priamo do zmluvy alebo do vlastných všeobecných obchodných podmienok, u ktorých je známe, že sa nimi klient (spotrebiteľ) v čase pred uzavretím zmluvy dostatočne podrobne či často i vôbec neoboznamuje, hoci spravidla v zmluve potvrdzuje presný opak.

Neplatná rozhodcovská doložka zakomponovaná v Čl. 10.2 (Riešenie sporov), bode 10.2.2 Všeobecných obchodných podmienok zmluvy o úvere zo dňa 11.06.2008 nemohla platne založiť právomoc rozhodcovského súdu (Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri ROZHODCOVSKEJ, ARBITRÁŽNEJ A MEDIAČNEJ, a.s.) na prejednanie veci, a ani na vydanie rozhodnutia, ktoré by následne mohlo požívať tiež náležitú ochranu v procese exekučného vymáhania ním priznanej pohľadávky, čiže stať sa spôsobilým podkladom exekúcie.

Nakoľko zákonnosť titulu, ako aj návrhu či žiadosti sú ich atribúty, ktoré tu sú (alebo naopak nie sú) už v čase rozhodovania o udelení poverenia a plynutie času na tom obvykle nie je spôsobilé nič zmeniť -

pre ktorý dôvod alternatíva k zamietnutiu žiadosti o poverenie reprezentovaná možnosťou zastavenia exekúcie z tu diskutovaného dôvodu je opodstatneným a zároveň i náležitým procesným nástrojom len tam, kde práve v dôsledku určitého zlyhania v čase rozhodovania o poverení (v procese udeľovania poverenia) došlo k udeleniu poverenia, hoci sa tak vôbec mať nestalo, mal odvolací súd za to, že bola dôvodne zamietnutá žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, a preto uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p., ako vecne správne.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne v pomere hlasov tri ku nule.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.